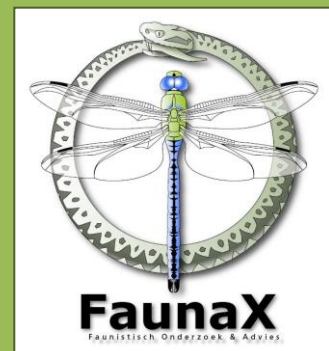

2013

Ecologische quickscan

Centrum-Oost Gorredijk

COLOFON

BUREAU FAUNAX

Badweg 40 B

8401 BL Gorredijk

0513-435024

info@faunax.nl

www.faunax.nl

Lid van Netwerk Groene Bureaus

Ecologische quickscan Centrum-Oost Gorredijk

*Verkennde inventarisatie en beoordeling natuurwaarden in het kader van
de Flora- en faunawet*

Gorredijk, augustus 2013

In opdracht van:

Gemeente Opsterland

Contactpersoon:

Dhr. W. van der Wal

Uitvoering:

Bureau FaunaX

Veldwerk:

Mw. J. Arisz

Rapportage:

Mw. J. Arisz

Autorisatie:

Dhr. E.P. de Boer

Foto's voorpagina:

Impressie van het plangebied

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING.....	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Ligging en karakteristiek	2
1.3	Opzet	3
1.4	Leeswijzer	3
2.	ECOLOGISCHE WET- EN REGELGEVING.....	4
2.1	Natuurbeschermingswet.....	4
2.2	Ecologische hoofdstructuur.....	5
2.3	Flora- faunawet	5
3.	HOOFDSTRAAT 13 EN 15.....	6
3.1	Karakteristiek	6
3.2	Flora.....	7
3.3	Fauna	7
3.3.1	Vogels	7
3.3.2	Zoogdieren.....	8
3.3.3	Amfibieën, reptielen en vissen	9
3.3.4	Ongewervelden	9
4.	LIJNBAAN 7/7A.....	10
4.1	Karakteristiek	10
4.2	Flora.....	11
4.3	Fauna	11
4.3.1	Vogels	11
4.3.2	Zoogdieren.....	11
4.3.3	Amfibieën, reptielen en vissen	12
4.3.4	Ongewervelden	12
5.	ELECTRICITEITSHUISJE	13
5.1	Karakteristiek	13
5.2	Flora.....	13
5.3	Fauna	13
5.3.1	Vogels	13
5.3.2	Zoogdieren.....	14
5.3.3	Amfibieën, reptielen en vissen	14
5.3.4	Ongewervelden	14

6.	PLANTSOENEN HOFLAND EN ACHTERZIJDE HOOFDSTR	15
6.1	Karakteristiek	15
6.2	Flora.....	16
6.3	Fauna	16
6.3.1	Vogels	16
6.3.2	Zoogdieren.....	16
6.3.3	Amfibieën, reptielen en vissen	17
6.3.4	Ongewervelden	18
7.	PARKEERPLAATSEN HOFLAND EN LIJNBAAN	19
7.1	Karakteristiek	19
7.2	Flora.....	19
7.3	Fauna	19
7.3.1	Vogels	20
7.3.2	Zoogdieren.....	20
7.3.3	Amfibieën, reptielen en vissen	20
7.3.4	Ongewervelden	20
8.	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	21
8.1	Overzicht beschermde soorten	21
8.2	Effecten werkzaamheden.....	21
8.3	Conclusies	22
8.4	Aanbevelingen.....	24
9.	BRONNEN EN LITERATUUR	25
10.	BIJLAGE I. DE FLORA- EN FAUNAWET	26
10.1	Algemene zorgplicht.....	26
10.2	Verbodsbepalingen	26
10.3	Omgaan met beschermde soorten	26
10.4	Vogels	27
10.5	Zorgvuldig handelen	27
11.	BIJLAGE II. OVERZICHT VAN DE OBJECTEN	28

1. INLEIDING

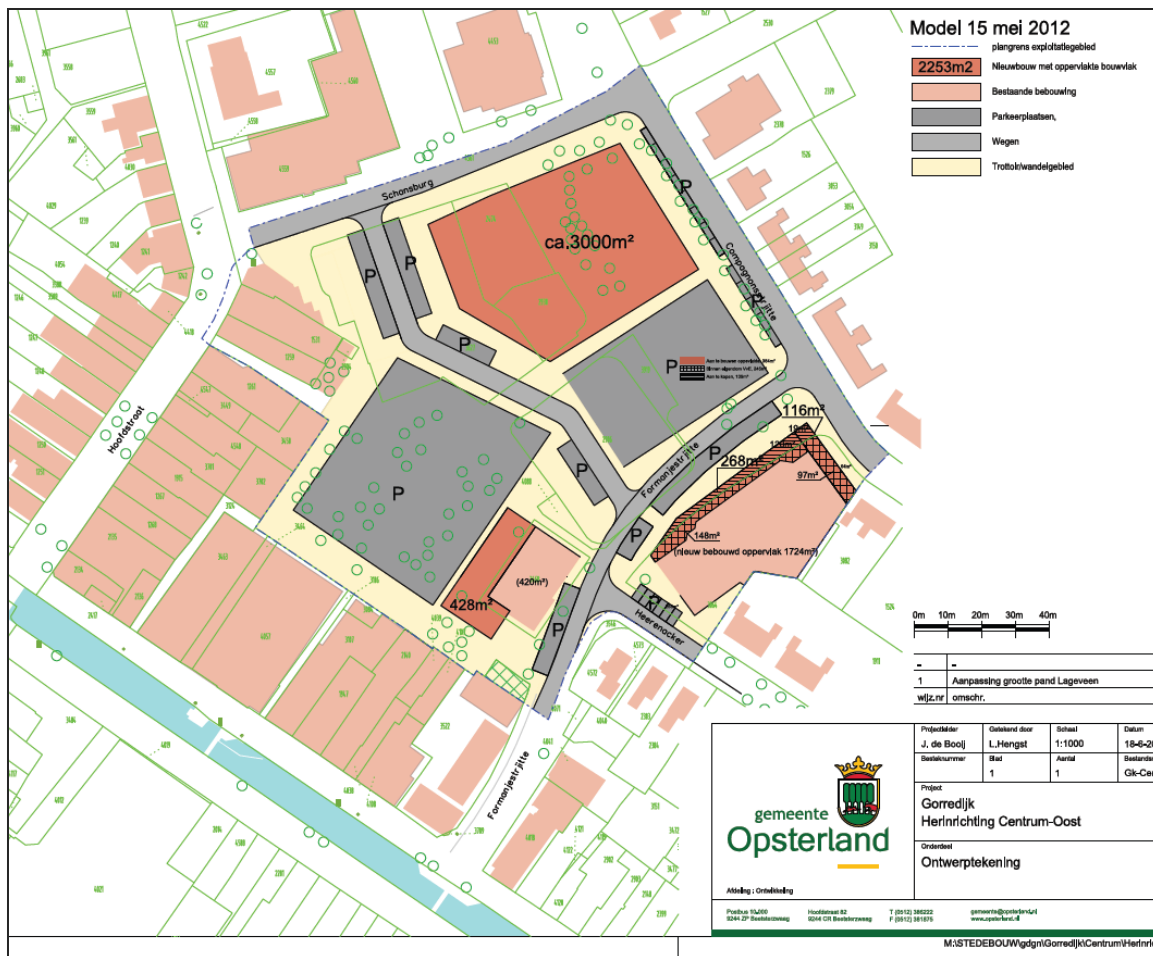
1.1 Aanleiding

De Gemeente Opsterland heeft herinrichting van het oostelijk deel van het centrum van Gorredijk voorzien. Deze herinrichting hangt onder andere samen met het verplaatsen van het AH filiaal. Voor de herinrichting is voornamelijk sloop, nieuw- en aanbouw van bebouwing voorzien. Daarnaast is voorzien in kap van bomen en aanleg van verharding (parkeergelegenheid). Figuur 1 geeft de ligging van het plangebied aan. In figuur 1 geeft het vlak met de groene omlijning de voormalige Frieslandbank en TNT/Post NL kantoor weer. Deze maken wel deel uit van het centrumplan oost maar zijn separaat in (nader)onderzoek. In figuur 1 geeft het vlak met de blauwe omlijning het huidige AH filiaal weer. Deze maakt wel deel uit van het centrumplan oost maar wordt uitgevoerd door bouwbedrijf van Wijnen en is daarom separaat onderzocht. Figuur 2 geeft de toekomstige invulling van het plangebied weer. In bijlage 2 is een overzicht van alle locaties gevoegd.

Aangezien de voorziene herinrichting een ruimtelijke ingreep betreft, is een toetsing aan de Flora- en faunawet een vereiste. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep zijn via een korte ecologische beoordeling, een quickscan, getoetst aan de bepalingen van de Flora- en faunawet. In deze rapportage wordt verslag gedaan van de resultaten van deze beoordeling, waarbij adviezen zijn geformuleerd hoe te handelen conform de bepalingen in de Flora- en faunawet.

Figuur 1. Luchtfoto van het plangebied (rood omlijnd) (bron: BingMaps).

Figuur 2. Ontwerp voor de herinrichting van het centrum oost te Gorredijk (bron: Gemeente Opsterland).

1.2 Ligging en karakteristiek

Het plangebied voor de herinrichting van het centrum oost te Gorredijk is globaal gelegen tussen Schansburg, de Compagnonstrijte, de Formanjestrijte, de Lijnbaan en voor een klein deel tot aan de Hoofdstraat. De exacte ligging is weergegeven in figuur 1. Het plangebied bestaat uit vier gebouwen, te weten Hoofdstraat 13 en 15, Lijnbaan 7/7a en het elektriciteitshuisje achter Hoofdstraat 13. Het huidige AH filiaal, de voormalige Frieslandbank en het terrein van Post NL zijn separaat onderzocht en derhalve niet in deze rapportage opgenomen. Daarnaast bestaat het plangebied nog uit het plantsoen achter Hoofdstraat 13 en 15, het plantsoen rond parkeerterrein Hofland en de losse bomen in het plangebied. Tot slot maken ook de parkeerterreinen aan de Hofland, de Lijnbaan en de onverharde parkeerplaats aan de Hofland deel uit van het plangebied. In de hoofdstukken 3 tot en met 7 worden de diverse objecten binnen het plangebied nader beschreven.

Het gehele plangebied bevindt zich in het centrum van het dorp Gorredijk. Aan de overzijde van de Compagnonstrijte en dwars op de Formanjestrijte bevinden zich oudere woningen. Aan de overzijde van de overzijde van de Formanstrijte bevindt zich een filiaal van de Poiesz, terwijl aan de overzijde van de Schansburg de bibliotheek en een kerk zijn gevestigd. Rondom het plangebied aan de Lijnbaan en de Hoofdstraat ten slotte zijn winkels en een appartementencomplex aanwezig.

1.3 Opzet

In opdracht van de Gemeente Opsterland is door Bureau FaunaX, op basis van een veldbezoek en ecologisch inzicht, een beschouwing opgesteld over de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten en habitats binnen de invloedssfeer van de geplande werkzaamheden. Op 31 juli 2013 is deze ecologische beoordeling in de vorm van een quickscan uitgevoerd. Daarbij is onderzocht of zich binnen het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden beschermde plant- of diersoorten bevinden of hiervoor geschikte biotopen of habitats zijn. Het onderzoek is uitgevoerd door het gehele plangebied en de directe omgeving ervan visueel te inspecteren op geschikte habitats voor of aanwijzingen van beschermde soorten.

Deze ecologische beoordeling geeft antwoord op de volgende vragen:

1. Komen er binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden (biotopen van) beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet voor?
2. Wat zijn de mogelijke effecten van de realisatie van de initiatieven en het in gebruik hebben ervan op deze beschermde natuurwaarden?
3. Voor welke soorten en habitats wordt de wet mogelijk overtreden en hoeverre kunnen overtredingen vermeden, dan wel verzacht worden?
4. Wat zijn de te ondernemen vervolgstappen met betrekking tot het voorkómen van schade aan beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden?

Voor het beantwoorden van deze vragen zijn, naast de verzamelde gegevens tijdens het veldonderzoek, ook andere bronnen geraadpleegd. Zie hiervoor de bronnenlijst in hoofdstuk 9.

De onderhavige ecologische beoordeling is uitgevoerd volgens het principe 'zorgvuldig handelen' (zie Bijlage I).

1.4 Leeswijzer

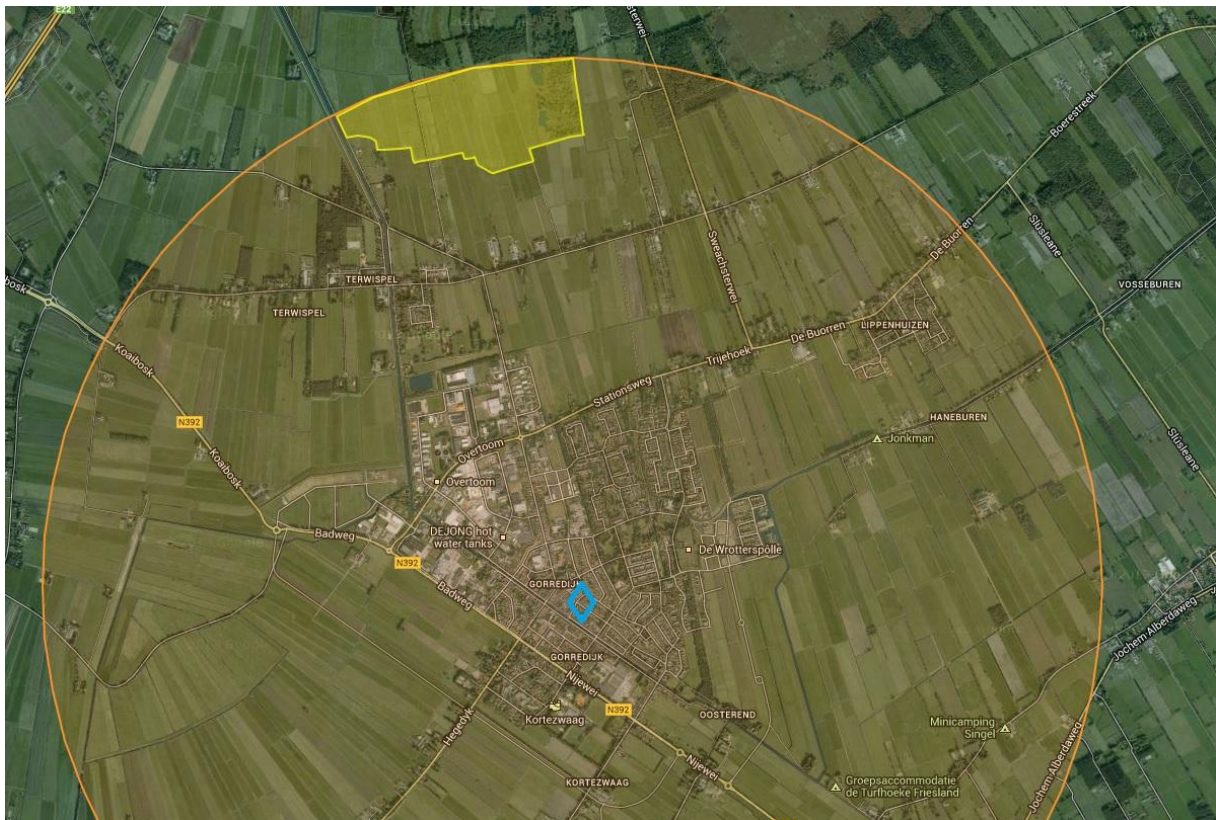
In hoofdstuk twee wordt de relevante ecologische wet- en regelgeving kort besproken. Vanaf hoofdstuk drie worden de resultaten van het veldwerk per object in een apart hoofdstuk behandeld. Voor het gehele plangebied samen worden de resultaten samengevat in hoofdstuk 8. In dit hoofdstuk worden tevens de effecten van de werkzaamheden algemeen beschreven en worden aanbevelingen gedaan voor het verdere planproces met betrekking tot de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten. Tot slot volgt in hoofdstuk 9 nog een literatuur overzicht. In bijlage 1 wordt de inhoud van Flora- en faunawet nader toegelicht. In bijlage II is een kaart met alle objecten opgenomen.

2. ECOLOGISCHE WET- EN REGELGEVING

Alle ruimtelijke ingrepen in Nederland dienen aan de ecologische wet- en regelgeving te worden getoetst. De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in twee delen: gebiedsbescherming en soortbescherming. Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), Natura 2000-gebieden, natuurreservaten en andere in bestemmingsplannen aangeduide natuurgebieden. De soortbescherming valt onder de Flora- en faunawet (zie bijlage).

2.1 Natuurbeschermingswet

De bescherming van de Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden) is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 (NB-wet). Projecten of activiteiten die niet noodzakelijk zijn of verband houden met het beheer van de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden en mogelijk negatieve effecten hebben op deze waarden, dienen getoetst te worden aan de Natuurbeschermingswet. Deze toetsing vindt enkel plaats in het geval dat de uitvoering van een project plaatsvindt binnen de invloedssfeer van een N2000-gebied en verwacht wordt dat deze uitvoering mogelijk negatieve effecten heeft op soorten of habitattypen waarvoor het N2000-gebied is/wordt aangewezen.

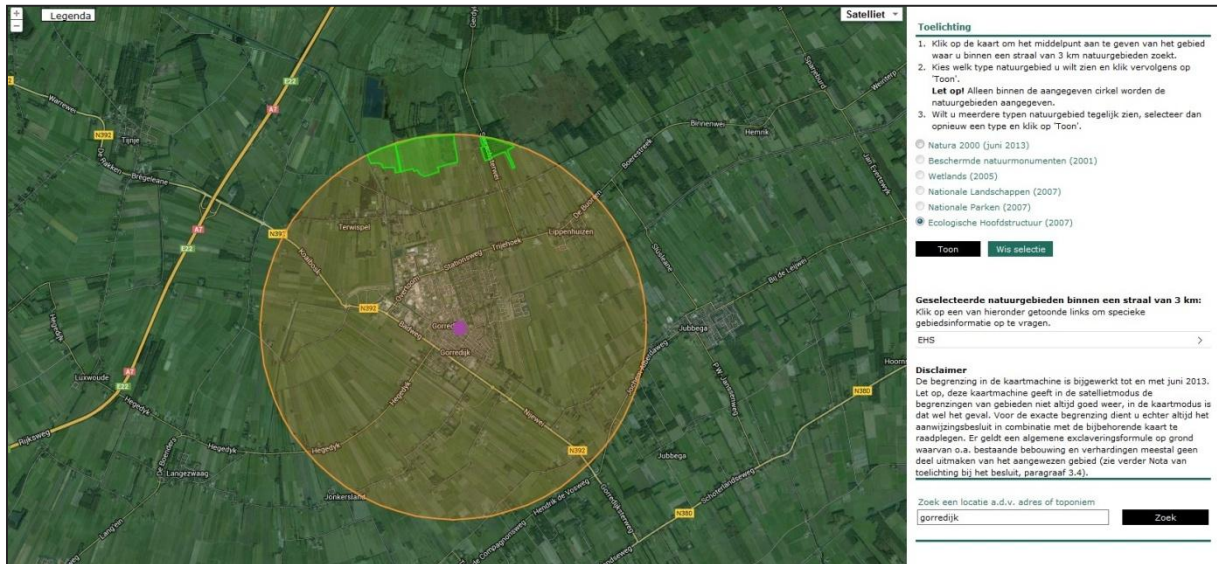

Figuur 3. Ligging van het plangebied (blauwe diamant) t.o.v. Natura-2000 gebied in ontwerp Van Oordts Merksen (geel vlak) (Bron: www.synbiosys.alterra.nl).

Het plangebied ligt in de nabijheid van het Natura 2000-gebied in ontwerp Van Oordts Merksen (figuur 3). De werkzaamheden hebben echter geen effect op dit gebied of de aangewezen soorten. Een toetsing aan de Natuurbeschermingswet is derhalve niet aan de orde.

2.2 Ecologische hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is onderdeel van het rijksbeleid voor het creëren en vormgeven van een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. Indien een ruimtelijke ingreep binnen de begrenzing van de EHS plaatsvindt moet een 'nee, tenzij' procedure worden doorlopen en zal bij doorgang van de ingreep in de regel compensatie en mitigatie noodzakelijk zijn.

Figuur 4. Ligging plangebied (paarse stip) t.o.v. de EHS (groene vlakken) (Bron: www.synbiosys.alterra.nl).

Het plangebied ligt niet binnen de EHS (figuur 4). Toetsing aan de EHS is derhalve niet aan de orde.

2.3 Flora- faunawet

De Flora- en faunawet beschermt in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet bevat een aantal verbodsbepalingen die zorgen dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten. Het is niet toegestaan planten te plukken en dieren te doden, te vangen of te verstoren die onder de Flora- en faunawet beschermd zijn. Naast deze verbodsbepalingen is de zorgplicht opgenomen die voor alle dieren geldt. De zorgplicht houdt in dat menselijk handelen geen nadelige gevolgen mag hebben voor dieren.

De dier- en plantensoorten die zijn opgenomen op de Flora- en faunawet zijn onderverdeeld in drie tabellen, waarbij de soorten op tabel 1 het lichtst beschermd zijn en die op tabel 3 het zwaarst. Vogels hebben een aparte status. Alle inheemse in Nederland broedende vogelsoorten zijn tijdens de broedperiode zwaar beschermd. Tevens is er een groep vogelsoorten aangewezen waarvan het nest het gehele jaar, dus ook buiten de broedtijd, beschermd is. Deze groep is weer onderverdeeld in vijf categorieën. Voor meer informatie zie de bijlage I van dit rapport.

3. HOOFDSTRAAT 13 EN 15

3.1 Karakteristiek

Hoofdstraat 13 en 15 zijn twee aan elkaar grenzende woningen in het centrum van Gorredijk. In beide woningen bevindt zich op de begane grond een winkelruimte, terwijl de woonruimte zich op de verdiepingen bevindt. Hoofdstraat 13 is weergegeven in figuur 5, Hoofdstraat 15 in figuur 6. Aan de achterzijde van Hoofdstraat 15 bevindt zich een klein bijgebouwtje (figuur 7). Tussen Hoofdstraat 15 en 17 (welke woning buiten het plangebied valt) zijn overkappingen aanwezig, waarmee personen tussen beide woningen kunnen bewegen. Zowel Hoofdstraat 13 als 15 hebben een hellend dak bedekt met dakpannen. Vooral Hoofdstraat 15 kent enig achterstallig onderhoud. Aan de achterzijde hebben beide woningen een tuin, al is deze van Hoofdstraat 15 zo goed als geheel verhard.

Figuur 5. Hoofdstraat 13 te Gorredijk

Figuur 6. Hoofdstraat 15 te Gorredijk.

Figuur 7. Bijgebouwtje aan de achterzijde van Hoofdstraat 15.

3.2 Flora

Beschermde flora wordt niet verwacht binnen dit deel van het plangebied. Geschikte habitats hiervoor ontbreken aan beide woningen, het huisje en in de tuintjes.

3.3 Fauna

Op basis van de biotoop en ecologische expertise is een inschatting gemaakt met betrekking tot het (mogelijk) voorkomen van beschermde diersoorten.

3.3.1 Vogels

Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek zijn bij beide woningen geen huismussen waargenomen. Wel zijn in de omgeving huismussen waargenomen. Beide woningen zijn wel potentieel geschikt voor huismus. Er lijkt ruimte aanwezig onder de onderste rij dakpannen en er lokaal kleine openingen in het dak aanwezig, welke toegang kunnen bieden tot potentiële nestgelegenheid voor huismus. In het dak van de woningen zijn bijvoorbeeld beschadigde dakpannen aanwezig. Omdat het veldbezoek zeer laat in het broedseizoen heeft plaatsgevonden, sluit de afwezigheid van nestindicerende waarnemingen aanwezigheid van nestplaatsen van huismus niet uit. Huismus is binnen de Ff-wet opgenomen in de lijst van vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen, in categorie 2.

Tijdens het veldbezoek is een gierzwaluw gehoord in de directe omgeving van beide woningen. Er kon niet worden vastgesteld of deze invloeg in één van beide woningen. Vanwege aanwezigheid van losliggende/beschadigde dakpannen en een steile dakhelling zijn beide woningen potentieel geschikt voor gierzwaluw. Het bijgebouwtje is vanwege de geringe hoogte ongeschikt voor gierzwaluw. Ook gierzwaluw staat binnen de Ff-wet op de lijst met vogelsoorten met jaarrond beschermde verblijfplaatsen, in categorie 2.

Binnen beide woningen, het bijgebouwtje of de tuinen zijn geen nestplaatsen van roofvogels, uilen of spechten aanwezig.

Overige broedvogels

Naast de jaarrond beschermde huismus en gierzwaluw kunnen meer soorten broedvogels de woningen benutten als nestplaats, zoals kauw (schoorstenen), spreeuw en zwarte roodstraat. Geen van deze soorten is tijdens het veldbezoek vastgesteld, maar het broedseizoen van deze soort was tijdens het veldbezoek eigenlijk al afgelopen. Beide tuinen bieden ook geschikte nestgelegenheden voor broedvogels (in algemene zin).

3.3.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Van beide woningen is de dakconstructie voor vleermuizen toegankelijk door aanwezigheid van beschadigde en losliggende dakpannen. In de daken zijn hierdoor potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen (alle soorten Ff-wet tabel 3) aanwezig.

Tijdens het veldbezoek kon niet worden vastgesteld of beide woningen een spouwmuur bezitten. Er waren geen zichtbare stootvoegen aanwezig. Wel zou een eventuele spouwmuur toegankelijk kunnen zijn via het dak of andere openingen in de constructies.

Steenmarter

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van steenmarter waargenomen, echter de bebouwing is niet intern onderzocht. De beide woningen lijken niet toegankelijk voor steenmarter. Eén van de overkappingen tussen Hoofdstraat 15 en 17 is wel toegankelijk voor de soort omdat het houtwerk hier beschadigd is (figuur 8). Mogelijk kan hierdoor het bijgebouwtje ook intern worden bereikt. Steenmarter is binnen de Flora- en faunawet opgenomen in tabel 2.

Figuur 8. Aantasting van de overkapping tussen Hoofdstraat 15 en 17.

Overige zoogdiersoorten

In de panden zelf kan mogelijk een soort als huismus aanwezig zijn, voor deze soort geldt echter een algehele vrijstelling. In de tuinen zouden soorten als huismus of huisspitsmuis aanwezig kunnen zijn. Omdat het plangebied in een volledig stedelijke omgeving ligt, is voorkomen van soorten als veldmuis, aardmuis, bosmuis, bosspitsmuis en/of rosse woelmuis zo goed als uit te sluiten. Voorkomen van kleine roofdieren is volledig uit te sluiten. De tuinen zijn wel geschikt als leefgebied voor egel. In alle gevallen (behalve huismus, hiervoor geldt een algehele vrijstelling) betreft dit soorten die zijn opgenomen in tabel 1 van de Flora- en faunawet.

3.3.3 Amfibieën, reptielen en vissen

Beschermde amfibieën, reptielen of vissen worden niet verwacht binnen dit deel van het plangebied. Door de volledig stedelijke omgeving vormt het plangebied geen geschikt leefgebied voor beschermde reptielsoorten. Werkzaamheden aan watergangen zijn binnen het project niet voorzien. Werkzaamheden aan leefgebied van vissen of voortplantingwater van amfibieën is daarom niet aan de orde. De tuinen bieden potentieel overwinteringshabitat voor amfibieën (in algemene zin). Omdat de directe omgeving echter volledig uit stedelijk gebied bestaat en wateren in de directe omgeving van het plangebied ontbreken, vormen deze tuinen geen potentieel overwinteringbiotoop voor amfibieën.

3.3.4 Ongewervelden

Beschermde ongewervelden worden niet verwacht binnen dit deel van het plangebied. Geschikte biotoop voor beschermde ongewervelden is vanwege de stedelijke omgeving niet aanwezig.

4. LIJNBAAN 7/7A

4.1 Karakteristiek

Lijnbaan 7/7a wordt momenteel gebruikt door Rinsma Fashion, onder andere als magazijn. Het pand bestaat uit twee geschakelde delen. Het hoge deel van het pand bestaat voornamelijk uit baksteen, met een plat dak. Het lage deel van het pand omringt het hoge deel en bestaat deels uit beplating, deels uit ruiten en deels uit baksteen. Ook dit deel van het pand heeft een plat dak. De figuren 9 tot en met 11 geven een overzicht van het gehele pand.

Figuur 9. Lijnbaan 7/7a gezien van de Lijnbaan (hoge gedeelte van het pand).

Figuur 10. Lijnbaan 7/7a gezien van de Lijnbaan (lage gedeelte van het pand).

Figuur 11. Lijnbaan 7/7a gezien van de Formanjestrijtte (lage gedeelte van het pand).

4.2 Flora

Beschermde flora wordt niet verwacht binnen dit deel van het plangebied. Geschikte habitats hiervoor ontbreken aan het pand. Afgezien van een boom met een kale border is er geen flora in dit deel van het plangebied aanwezig.

4.3 Fauna

Op basis van de biotoop en ecologische expertise is een inschatting gemaakt met betrekking tot het (mogelijk) voorkomen van beschermde diersoorten.

4.3.1 Vogels

Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek is een broedpaar van huismus vastgesteld in het appartementencomplex aan de overzijde van de Lijnbaan 7/7a. Ook waren er in de tuinen rondom het pand aan de Lijnbaan 7/7a foeragerende huismussen aanwezig. Tijdens het veldbezoek zijn geen nestindicerende waarnemingen van huismus aan het pand zelf gedaan. Ook zijn geen sporen van gebruik door huismus aangetroffen. Het pand is ook marginaal geschikt als nesthabitat voor huismus. Voorkomen van nestplaatsen van huismus in dit pand kan op basis hiervan worden uitgesloten.

Gierzwaluw is in dit deel van het plangebied tijdens het veldbezoek niet waargenomen. Het pand is niet geschikt voor gierzwaluw omdat er platte daken aanwezig zijn, welke bovendien vermoedelijk niet toegankelijk zijn voor de soort. Andere potentiële nestlocaties zijn ook niet aanwezig. Omdat het pand niet geschikt is voor de soort, kan het voorkomen van nestplaatsen van gierzwaluw worden uitgesloten.

Binnen dit deel van het plangebied zijn geen nestplaatsen van roofvogels, uilen of spechten aanwezig.

Overige broedvogels

Het pand zelf is ongeschikt voor overige broedvogels. De boom direct naast het pand was in 2013 niet geschikt als nestplaats voor broedvogels. Echter in 2013 is deze boom (en omringende bomen) volledig afgesnoeid. De boom naast het pand was tijdens het veldbezoek wel weer uitgegroeid, maar nog onvoldoende ontwikkeld om nestgelegenheid aan broedvogels te bieden. In 2014 is deze boom (en omringende bomen) zeker weer voldoende uitgelopen om geschikt te zijn als nestplaats voor broedvogels.

4.3.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Het pand is niet erg geschikt voor gebouwbewonende vleermuizen (alle soorten Ff-wet tabel 3). Er zijn geen stootvoegen in de muurconstructie van het pand aanwezig. Er zijn ook nauwelijks andere geschikte openingen waar vleermuizen onder het dak zouden kunnen kruipen; slechts in het bakstenen gedeelte lijkt lokaal ruimte tussen de muur en de dakconstructie. De dakconstructie zelf is niet geschikt als verblijfplaats doordat het platte dak onvoldoende bufferende werking heeft. Aan de zijde van de Formanjestrijtte is ruimte tussen metalige beplating en de muur. Deze beplanting heeft onvoldoende bufferende werking om geschikt te zijn als kraam- of winterverblijfplaats voor vleermuizen. Hoewel de kans klein is, kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen in de Lijnbaan 7/7a niet volledig worden uitgesloten. De bomen in directe omgeving van het pand hebben geen voor boombewonende vleermuissoorten geschikte holten.

Steenmarter

Voor steenmarter is het pand niet toegankelijk, omdat geen voor steenmarter geschikte openingen in de constructie aanwezig zijn. Voorkomen van verblijfplaatsen van steenmarter in dit deel van het plangebied is daarom uit te sluiten.

Overige zoogdiersoorten

In het pand zelf kan mogelijk een soort als huismuis of huisspitsmuis aanwezig zijn, voor deze soort geldt echter een algehele vrijstelling (huismuis) of aan vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen (huisspitsmuis). Direct rondom het pand ontbreekt dekking voor soorten als veldmuis, aardmuis, bosmuis, bosspitsmuis en/of rosse woelmuis. Om dezelfde reden is ook voorkomen van kleine roofdieren en egel uit te sluiten.

4.3.3 Amfibieën, reptielen en vissen

Beschermde amfibieën, reptielen of vissen worden niet verwacht binnen dit deel van het plangebied. Door de volledig stedelijke omgeving vormt het plangebied geen geschikt leefgebied voor beschermde reptielsoorten. Werkzaamheden aan watergangen zijn binnen het project niet voorzien. Werkzaamheden aan leefgebied van vissen of voortplantingwater van amfibieën is daarom niet aan de orde. Vanwege het ontbreken van dekking is in dit deel van het plangebied geen potentieel overwinteringshabitat voor amfibieën (in algemene zin) aanwezig.

4.3.4 Ongewervelden

Beschermde ongewervelden worden niet verwacht binnen dit deel van het plangebied. Geschikte biotoop voor beschermde ongewervelden is vanwege de stedelijke omgeving niet aanwezig.

5. ELECTRICITEITSHUISJE

5.1 Karakteristiek

Achter Hoofdstraat 13 te Gorredijk bevindt zich een elektriciteitshuisje wat in bedrijf is. Dit gebouwtje is ongeveer 2-3 meter hoog, is opgetrokken uit bakstenen en heeft een plat dak. Figuur 12 geeft een indruk van het gebouwtje. Het elektriciteitshuisje wordt omringd door het pand van Post NL, de achtertuin van Hoofdstraat 13 (en 15) en een klein plantsoen.

Figuur 12. Elektriciteitshuisje achter de Hoofdstraat 13 te Gorredijk.

5.2 Flora

Beschermde flora wordt niet verwacht binnen het plangebied. Geschikte biotoop hiervoor is in dit deel van het plangebied niet aanwezig. Muurflora is niet aangetroffen aan het gebouwtje en andere flora ontbreekt in dit deel van het plangebied.

5.3 Fauna

Op basis van het biotoop en ecologische expertise is een inschatting gemaakt met betrekking tot het (mogelijk) voorkomen van beschermde diersoorten.

5.3.1 Vogels

Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten

Het gebouw is niet toegankelijk voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen. In dit deel van het plangebied ontbreekt groen, waardoor nesten van boombewonende jaarrond beschermde soorten (roofvogels, uilen, spechten, etc.) ook kan worden uitgesloten.

Overige broedvogels

Het gebouw is niet toegankelijk voor vogelsoorten die broeden in gebouwen (bv spreeuw, kauw, zwarte roodstaart, etc.). In dit deel van het plangebied ontbreekt groen, waardoor verdere nestengelegenheid ook ontbreekt. Wel dient rekening te worden gehouden met het aanwezige omringende groen, waar wel broedvogels voor zullen komen (vooral het plantsoen en de tuinen van Hoofdstraat 13 en 15).

5.3.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Voor gebouwbewonende vleermuizen (alle soorten Ff-wet tabel 3) zijn binnen dit deel van het plangebied geen potentiële verblijfplaatsen aanwezig. Het gebouw is dusdanig goed afgedicht dat vleermuizen geen toegang hebben tot het gebouw. In dit deel van het plangebied ontbreekt groen, waardoor ook potentiële verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuissoorten, in de vorm van holten in bomen, ontbreken.

Steenmarter

Voor steenmarter zijn binnen dit deel van het plangebied geen potentiële verblijfplaatsen aanwezig. Het gebouwtje is dusdanig goed afgedicht dat de soort geen toegang heeft tot het gebouw.

Overige zoogdiersoorten

Het gebouwtje is dusdanig goed afgewerkt dat voorkomen van overige zoogdierensoorten in de constructie is uit te sluiten.

5.3.3 Amfibieën, reptielen en vissen

Beschermde amfibieën, reptielen of vissen worden niet verwacht binnen het plangebied. Binnen dit deel van het plangebied ontbreekt zowel open water als groen, waardoor zowel voortplantingwater voor amfibieën, leefgebied voor vissen als (land)biotoop voor amfibieën en reptielen ontbreekt.

5.3.4 Ongewervelden

Beschermde ongewervelden worden niet verwacht binnen dit deel van het plangebied. Geschikte biotoop voor beschermde ongewervelden is vanwege de stedelijke omgeving niet aanwezig.

6. PLANTSOENEN HOFLAND EN ACHTERZIJDE HOOFDSTR.

6.1 Karakteristiek

Het 'plantsoen Hofland' bevindt zich rondom de parkeerplaats Hofland, naast het Albert Heijn filiaal. Verspreid over het hele plantsoen bevinden zich bomen. Deze bomen bevinden zich of in een border of worden omzoomd door gazon. Aan de zijden van de Schansbrug en Hofland groeien hoofdzakelijk lindes, aan de zijde van de Compagnonsstrjitte groeien ook Amerikaanse eiken en aan de zijde van de Formanjestrijtte groeit ook paardenkastanje. Figuur 13 geeft een indruk van 'plantsoen Hofland'.

Achter Hoofdstraat 13 en 15 is een klein plantsoen aanwezig (figuur 14). Hierin staan vijf zeer goed ontwikkelde Amerikaanse eiken. De dichte ondergroei bestaat uit aangeplante struiken. Daartussen is een gedeelte misbruikt als stortplaats voor snoeiafval.

Figuur 13. Impressie van een deel van het plantsoen aan de Hofland (kijkrichting is naar de voormalige Frieslandbank).

Figuur 14. Plantsoen achter Hoofdstraat 13 en 15.

6.2 Flora

Beschermde flora wordt niet verwacht binnen het plangebied. De aangetroffen bomen zijn niet beschermd. De ondergroei bestaat hoofdzakelijk uit aangeplante soorten. Het gazon en de borders van 'plantsoen Hofland' waren goed onderhouden. De borders kenden tijdens de quickscan zelfs geen ondergroei van onkruiden. In het plantsoen achter Hoofdstraat 13 en 15 groeiden enkele liggende klimopstengels. Binnen dit deel van het plangebied is ook geen geschikte habitat voor beschermde flora aanwezig.

6.3 Fauna

Op basis van het biotoop en ecologische expertise is een inschatting gemaakt met betrekking tot het (mogelijk) voorkomen van beschermde diersoorten.

6.3.1 Vogels

Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten

Binnen beide plantsoenen zijn geen nestplaatsen van roofvogels, uilen of spechten aanwezig. Geschikte habitat voor andere vogelsoorten uit categorie 1 tot en met 4 van de lijst van soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen ontbreekt binnen beide plantsoenen. Rondom het plangebied (Heerenacker, Compagnonsstrjitte) zijn huizen aanwezig die geschikt zijn voor huismus. Indien broedparen van huismus aanwezig in de huizen aan de Compagnonsstrjitte tegenover het 'plantsoen Hofland', dient er rekening mee te worden gehouden dat dit plantsoen deel uitmaakt van het leefgebied van deze broedparen.

In diverse bomen in beide plantsoenen zijn holtes aanwezig die mogelijk geschikt zijn als nestplaats voor vier vogelsoorten uit categorie vijf van de lijst met jaarrond beschermde vogelsoorten (kool- en pimpelmees, boomklever en -kruiper). Omdat de quickscan is uitgevoerd aan het einde van het broedseizoen, kon niet worden vastgesteld of één of meerdere holtes daadwerkelijk in gebruik waren door een van deze vier vogelsoorten. Tijdens de quickscan is wel een groepje pimpelmezen (met juveniele dieren erbij) foeragerend waargenomen in de bomen in 'plantsoen Hofland', wat duidt op een nestplaats in de omgeving.

Overige broedvogels

Tijdens het veldbezoek zijn enkele merels waargenomen in het plantsoen achter Hoofdstraat 13 en 15. Dit plantsoen is potentieel geschikt voor diverse vogelsoorten van tuinen. Dit geldt zowel voor de bomen zelf, als de aanwezige ondergroei. In 'plantsoen Hofland' zijn meerdere bomen aanwezig die geschikt zijn als nesthabitat voor soorten als houtduif en Turkse tortel en in mindere mate enkele andere algemene broedvogels van tuinen.

6.3.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Voor gebouwbewonende vleermuizen (alle soorten Ff-wet tabel 3) zijn binnen dit deel van het plangebied geen geschikte verblijfplaatsen aanwezig, aangezien bebouwing hier ontbreekt.

De bomen in beide plantsoenen bevatten holten die potentieel geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen (figuur 15). Deze holtes zijn niet ver genoeg ingerot om als kraam- of winterverblijfplaats te dienen, maar kunnen wel gebruikt worden als paar- of zomerverblijf voor soorten als gewone en ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis.

Figuur 15. Voorbeeld van een voor vleermuizen als zomer- en paarverblijf geschikte holte in een van de bomen uit het plantsoen aan de Hofland (kijkrichting naar Compagnonsstrjitte).

Steenmarter

Binnen dit deel van het plangebied zijn geen geschikte vaste rust- en verblijfplaatsen voor steenmarter (Ff-wet, tabel 2) aanwezig. Verblijfplaatsen bevinden zich over het algemeen in bebouwing, welke ontbreekt in dit deel van het plangebied. Het aanwezige snoeiafval in het plantsoen achter de Hoofdstraat 13 en 15 zou gebruikt kunnen worden als incidentele verblijfplaats, maar hier zijn geen sporen van steenmarter aangetroffen. Ook hier kan derhalve een verblijfplaats worden uitgesloten.

Overige zoogdiersoorten

In de beide plantsoenen zijn geen sporen van andere zoogdieren aangetroffen. In de border langs de Compagnonsstrjitte en het plantsoen achter Hoofdstraat 13 en 15 is voldoende dekking aanwezig voor egel (Ff-wet tabel 1). In beide plantsoenen kunnen onder de aanwezige struiken muizenholletjes aanwezig zijn van soorten als bosspitsmuis of andere algemene muizensoorten (allen Ff-wet tabel 1). Vanwege de volledig stedelijke omgeving is voorkomen van kleine roofdieren niet aannemelijk. Binnen dit deel van het plangebied ontbreekt geschikte habitat voor zwaarder beschermde zoogdiersoorten.

6.3.3 Amfibieën, reptielen en vissen

Beschermde amfibieën, reptielen of vissen worden niet verwacht binnen dit deel van het plangebied. Door de volledig stedelijke omgeving vormt het plangebied geen geschikte leefgebied voor beschermde reptielsoorten. Werkzaamheden aan watergangen zijn binnen het project niet voorzien. Werkzaamheden aan leefgebied van vissen of voortplantingwater van amfibieën is daarom niet aan de orde. Binnen dit deel van het plangebied is enige dekking in beide plantsoenen aanwezig. Omdat de directe omgeving uit stedelijk gebied bestaat en

wateren in de directe omgeving ontbreken, vormt dit zeer waarschijnlijk geen potentieel overwinteringbiotoop voor amfibieën. Geschikte habitat voor zwaarder beschermde amfibieën ontbreekt vanwege de volledig stedelijke omgeving van het plangebied.

6.3.4 Ongewervelden

Tijdens de quickscan is in het plantsoen aan de zijde van de Formanjestrijtte een dood exemplaar van het Landkaartje gevonden (figuur 16). Dit is een algemene vlindersoort en de soort is niet beschermd.

Beschermde ongewervelden worden niet verwacht binnen dit deel van het plangebied.

Geschikte biotoop voor beschermde ongewervelden is vanwege de stedelijke omgeving niet aanwezig.

Figuur 16. Dood exemplaar van de vlindersoort het Landkaartje in het plantsoen aan de Hofland.

7. PARKEERPLAATSEN HOFLAND EN LIJNBAAN

7.1 Karakteristiek

Dit deel van het plangebied bestaat uit de verharde oppervlakken van de parkeerterreinen Hofland en Lijnbaan, de gedeeltelijk verharde parkeerplaats naast het pand van de voormalige Friesland bank en de losse bomen op en rond de Lijnbaan.

De bomen op de parkeerplaats Lijnbaan bestaan hoofdzakelijk uit lindes, Amerikaanse eik en één zomer/wintereik. Rondom de parkeerplaats Lijnbaan staan nog enkele losse Amerikaanse eiken (onder andere langs de Formanjestrijtte). In dit deel van het plangebied is geen bebouwing aanwezig. Figuur 17 geeft een impressie van parkeerplaats Lijnbaan.

Figuur 17. Impressie van parkeerplaats Lijnbaan.

7.2 Flora

Beschermde flora wordt niet verwacht binnen het plangebied. Op de verharde oppervlakken komt straatgras voor en her en der algemene onkruiden (vooral paardenbloem). De borders waar de bomen op en rondom de parkeerplaats Lijnbaan in groeien, kennen niet tot nauwelijks ondergroei van onkruiden. Geschikte habitat voor beschermde flora is in dit deel van het plangebied niet aanwezig.

7.3 Fauna

Op basis van de biotoop en ecologische expertise is een inschatting gemaakt met betrekking tot het (mogelijk) voorkomen van beschermde diersoorten.

7.3.1 Vogels

Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten

Binnen dit deel van het plangebied zijn geen nestplaatsen van vogelsoorten uit categorie 1 tot en met 5 van de lijst van soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen aanwezig. De verharde parkeerplaatsen vormen hiervoor ongeschikte habitat. De bomen in dit deel van het plangebied hebben geen holttes geschikt voor holenbroeders. De boomkronen van deze bomen zijn onvoldoende ontwikkeld voor grotere nesten van roofvogels, kraaien en/of uilen. Bovendien bevindt het plangebied zich in een stedelijke omgeving, waardoor veel soorten in beginsel hier al niet tot broeden zullen komen. Binnen dit deel van het plangebied ontbreekt derhalve geschikte habitat voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen.

Overige broedvogels

De bomen op en rond de parkeerplaats Lijnbaan zijn in 2013 teruggesnoeid en dit gebeurt vermoedelijk periodiek. Bij de bespreking van Lijnbaan 7/7a eerder in de hoofdstuk is al vermeld dat de boom naast dit pand in 2013 gesnoeid is en nog onvoldoende ontwikkeld was om als nestgelegenheid door broedvogels benut te worden. Een naastliggende boom is in 2013 ook gesnoeid, maar was tijdens het veldbezoek al verder uitgegroeid en werd als nestplaats door een broedpaar van Turkse tortel gebruikt. De bomen op de parkeerplaats Lijnbaan zelf konden allen volledig worden geïnspecteerd en hadden in 2013 geen nesten. De vorm van de uitgroei van deze bomen maakt deze minder geschikt als nestgelegenheid, maar op voorhand uitsluiten van nesten van broedvogels voor komende jaren kan niet.

7.3.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Voor gebouwbewonende vleermuizen (alle soorten Ff-wet tabel 3) zijn binnen dit deel van het plangebied geen potentiële verblijfplaatsen aanwezig omdat bebouwing in dit deel van het plangebied ontbreekt. Ook voor boombewonende vleermuissoorten zijn geen potentiële verblijfplaatsen aanwezig. Alle bomen in dit deel van het plangebied konden volledig worden geïnspecteerd en kenden geen voor vleermuizen geschikte holtten.

Steenmarter

Binnen dit deel van het plangebied zijn geen geschikte vaste rust- en verblijfplaatsen voor steenmarter (Ff-wet, tabel 2) aanwezig. Verblijfplaatsen bevinden zich over het algemeen in bebouwing, welke ontbreekt. Binnen dit deel van het plangebied ontbreekt ook andere dekking voor de soort.

Overige soorten

Tijdens het veldbezoek zijn in dit deel van het plangebied geen sporen van andere zoogdieren aangetroffen. Omdat dekking ontbreekt, vormt dit deel van het plangebied ook geen geschikte leefgebied voor licht of zwaarder beschermde zoogdiersoorten.

7.3.3 Amfibieën, reptielen en vissen

Beschermde amfibieën, reptielen of vissen worden niet verwacht binnen dit deel van het plangebied. Door de volledig stedelijke omgeving vormt het plangebied geen geschikte leefgebied voor beschermde reptielsoorten. Werkzaamheden aan watergangen zijn binnen het project niet voorzien. Binnen dit deel van het plangebied is geen dekking aanwezig en is hierdoor niet geschikt als overwinteringbiotoop voor amfibieën.

7.3.4 Ongewervelden

Beschermde ongewervelden worden niet verwacht binnen dit deel van het plangebied. Geschikte biotoop voor beschermde ongewervelden is vanwege de stedelijke omgeving niet aanwezig.

8. SAMENVATTING EN CONCLUSIES

8.1 Overzicht beschermde soorten

In onderstaand overzicht worden per object de aangetroffen en potentieel aanwezige beschermde soorten en hun beschermingsstatus (voor betekenis zie bijlage I) samengevat. Indien een object niet in de tabel voorkomt, worden hier geen beschermde soorten verwacht. In de voorgaande hoofdstukken zijn de objecten nader beschreven. In bijlage II is tevens een overzicht van de diverse objecten opgenomen.

In de Flora- en faunawet zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, holttes etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die vaste verblijfplaatsen in stand houdt. In dit overzicht zijn dan ook alleen de soorten opgenomen, waarvoor het plangebied onderdeel vormt van hun leefgebied en/of levenscyclus en de geplande ontwikkeling mogelijk van negatieve invloed is.

Cluster	Soort	Aanwezig	Potentieel voorkomend	T 1	T 2	T 3
Hoofdstraat 13 & 15	Gierzwaluw		x			x
	Huismus		x			x
	Broedvogels van huizen en tuinen		x			x
	Gebouwbewonende vleermuissoorten		x			x
	Steenmarter		x		x	
Lijnbaan 7/7a	Gebouwbewonende vleermuissoorten		x			x
	Huisspitsmuis		x	x		
Plantsoen Hofland en plantsoen achter Hoofdstraat 13/15	Vogelsoorten opgenomen in categorie 5 van de lijst met jaarrond beschermde nestplaatsen		x			x
	Broedvogels van tuinen	x				x
	Vleermuizen		x			x
	Egel		x	x		
	Bos(spits)muis		x	x		
	Huisspitsmuis		x	x		
Parkeerplaatsen Hofland en Lijnbaan	Broedvogels (in de losse bomen op en rond P Lijnbaan)	x	x			x

Tabel 1: Overzicht van aangetroffen en potentieel voorkomende beschermde flora en fauna in het plangebied. Beschermingsstatus Flora- en faunawet: T 1 = Tabel 1; Licht beschermd, T 2 = Tabel 2; Middelzwaar beschermd, T 3 = Tabel 3; Zwaar beschermd

8.2 Effecten werkzaamheden

Sloop en (ver)bouw van gebouwen

Bij de sloop van gebouwen in het plangebied gaan eventuele aanwezige vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde soorten verloren. Bij externe verbouwing kunnen openingen naar eventueel aanwezige verblijfplaatsen worden bedekt, waardoor de verblijfplaatsen niet meer bereikt kunnen worden. Deze verliezen in dat geval ook hun functie. Negatieve effecten van sloop en/of verbouw zijn van toepassing op alle gebouwbewonende soorten. Voor voorliggend project gaat dit om potentiële verblijfplaatsen van de zwaar beschermde soorten huismus, gierzwaluw, gebouwbewonende vleermuissoorten en steenmarter. Sloop, bouw- of verbouwingswerkzaamheden zijn daarnaast potentieel verstrend voor in de omgeving broedende vogels.

Kap bomen en rooien groen

Bij kap van bomen gaan eventueel aanwezige nestplaatsen van vogels verloren. Dit kunnen zowel nesten in de kruin zijn als nesten in holtes. Tijdens het broedseizoen zijn alle nesten van vogels beschermd, van enkele vogelsoorten zijn de nestplaatsen jaarrond beschermd.

Er zijn ook boombewonende vleermuissoorten, welke gebruik maken van holtes in bomen.

Hierdoor kunnen met de beoogde kap van bomen eventuele verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen verloren gaan. Het verwijderen van groen (anders dan bomen), leidt tot verlies van schuilgelegenheid voor kleine zoogdieren (en amfibieën) en tot verlies van nesten en nestgelegenheid van broedvogels.

8.3 Conclusies

- *Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen*

De Hoofdstraat 13 en 15 bieden potentieel broedgelegenheid aan de jaarrond beschermde vogelsoorten gierzwaluw en huismus. De aan- dan wel afwezigheid van nestplaatsen van de gierzwaluw en huismus dient te worden bepaald door middel van nader onderzoek tijdens de broedperiode van beide soorten (globaal de periode april tot en met half juli). De overige gebouwen binnen het plangebied zijn ongeschikt voor beide soorten.

Enkele bomen uit plantsoen Hofland en de bomen in het plantsoen achter Hoofdstraat 13 en 15 kunnen potentieel geschikt zijn als broedgelegenheid voor vier holenbroedende soorten die zijn opgenomen in categorie vijf van de lijst met jaarrond beschermde vogelsoorten. Dit betreft de kool- en de pimpelmees en de boomklever en -kruiper. Voor deze soorten is een omgevingscheck vereist. Het plangebied bevindt zich in het centrum van Gorredijk, waar slechts een beperkt areaal groen aanwezig is. Er kan daarom niet op voorhand gesteld worden dat voor deze soorten voldoende alternatieve nestgelegenheid in de nabijheid van het plangebied aanwezig is. Voor deze soorten is daarom ofwel een veldbezoek voor deze omgevingscheck nodig, of voor deze soort dienen alternatieve nestplaatsen te worden aangeboden. Van al deze vier vogelsoorten is bekend dat zij nestkasten benutten, waardoor het realiseren van deze alternatieve nestgelegenheid relatief eenvoudig is te realiseren (zie daarvoor ook paragraaf 8.4 hieronder).

- *Overige broedvogels*

Alle broedvogels in Nederland zijn tijdens de broedtijd beschermd; hun nesten en legsels mogen niet worden verstoord of vernield. Door te werken buiten het broedseizoen kan grotendeels voorkomen worden dat dit gebeurt. Echter, indien blijkt dat er een vogel aan het broeden is, ook buiten het broedseizoen, dan moet worden gewacht totdat deze hiermee klaar is en uit eigen beweging is vertrokken. Indien men vóór het broedseizoen begonnen is met de werkzaamheden en redelijkerwijs kan worden aangenomen dat tijdens deze werkzaamheden geen vogels tot broeden zijn gekomen, dan is het toegestaan om in het broedseizoen door te werken. Het ontzien van het broedseizoen geldt voor alle werkzaamheden, omdat alle voorgenomen werkzaamheden verstorend kunnen zijn voor broedende vogels.

- *Vleermuizen*

Hoofdstraat 13 en 15 bieden gebouwbewonende vleermuissoorten potentiële verblijfplaatsen. Van beide gebouwen zijn in ieder geval de dakconstructies toegankelijk voor vleermuizen. Indien deze woningen een spouwmuur bezitten, dan is deze mogelijk ook toegankelijk. Beide panden zijn jaarrond geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De aan- dan wel afwezigheid van verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen in deze beide panden zal moeten worden bepaald door nader onderzoek tijdens de actieve periode van vleermuizen. Voor de juridische houdbaarheid van het vleermuisonderzoek, dient dit uitgevoerd te worden conform de laatste versie van het Vleermuisprotocol (27-03-2013), opgesteld door de GaN, het NGB en de Zoogdierverseniging.

Enkele bomen in plantsoen Hofland en de bomen in het plantsoen achter Hoofdstraat 13 en 15 bevatten holten die geschikt zijn als paar- en zomerverblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten. Deze holtes hebben onvoldoende ruimte en bufferende werking om geschikt te zijn als kraam- en/of winterverblijfplaats voor deze soorten, wel zijn ze geschikt als paar- en/of zomerverblijfplaats. De aan- dan wel afwezigheid van paar- en zomerverblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen in deze bomen zal moeten worden bepaald door nader onderzoek tijdens de paar- en zomerperiode van vleermuizen. Voor de juridische houdbaarheid van het vleermuisonderzoek, dient dit uitgevoerd te worden conform de laatste versie van het Vleermuisprotocol (27-03-2013), opgesteld door de GaN, het NGB en de Zoogdierverseniging.

Het pand van de Lijnbaan 7/7a lijkt marginaal geschikt voor vleermuizen. Hoewel de kans op verblijfplaatsen van vleermuizen klein is, kunnen verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen in dit pand niet volledig worden uitgesloten. Omdat het pand marginaal geschikt is en er in de omgeving meer geschikte gebouwen voor vleermuizen aanwezig zijn, zijn eventueel aanwezige verblijfplaatsen geen essentiële verblijfplaatsen en zijn er voldoende alternatieven in de omgeving aanwezig. Doden en verwonden van vleermuizen tijdens de werkzaamheden moet echter ook worden voorkomen. Hiervoor dienen werkzaamheden aan Lijnbaan 7/7a te worden uitgevoerd onder ecologische begeleiding en dient de uitvoering van de werkzaamheden te voldoen aan de volgende voorwaarden:

1. Met de werkzaamheden worden de meest kwetsbare perioden ontzien. De werkzaamheden worden in ieder geval buiten de winterperiode (indicatief 1 december - 1 maart) en buiten de kraamperiode (indicatief 15 mei - 15 juli) uitgevoerd;
2. Bij voorkeur wordt ook de paartijd (indicatief 15 augustus - 1 oktober) van vleermuizen ontzien met de werkzaamheden;
3. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder ecologische begeleiding;
4. Ongeveer een week voorafgaand aan de geplande start van de werkzaamheden wordt een eenmalige controle uitgevoerd op eventueel aanwezige vleermuizen in het pand. Op basis van de uitkomst van deze controle wordt een werkwijze voor de uitvoering van de werkzaamheden opgesteld en vastgelegd in een ecologisch werkprotocol. De werkzaamheden worden vervolgens conform dit werkprotocol uitgevoerd.

Indien aan één van deze voorwaarden niet kan worden voldaan, dient alsnog nader onderzoek plaats te vinden naar de aan- dan wel afwezigheid van gebouwbewonende vleermuizen in dit pand.

- *Steenmarter*

Tussen Hoofdstraat 15 en 17 bevindt zich een overkapping die toegankelijk is voor steenmarter. Mogelijk dat hierdoor ook het bijgebouwtje achter Hoofdstraat 15 door steenmarter bereikt kan worden. De aan- dan wel afwezigheid van verblijfplaatsen van steenmarter zal moeten worden bepaald door nader onderzoek, wat dient te worden uitgevoerd in de meest actieve periode van steenmarter, te weten voorjaar tot en met herfst.

- *Licht en niet beschermde soorten: de zorgplicht*

Er wordt een aantal licht beschermde diersoorten verwacht in het plangebied. Voor schade aan licht beschermde soorten geldt in principe een vrijstelling. De zorgplicht (zie § 10.1) van de Ff-wet schrijft echter voor dat men verplicht is om alles wat redelijkerwijze mogelijk is, te doen of juist te laten om schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk te voorkomen. Dit geldt ook voor niet beschermde soorten.

De zorgplicht kan bijvoorbeeld tot uiting worden gebracht door voorafgaand aan de werkzaamheden aanwezige struiken kort te snoeien zodat dekking voor bijvoorbeeld zoogdieren verdwijnt en zij zo bewogen worden ergens anders hun heil te zoeken.

8.4 Aanbevelingen

Binnen het plangebied zijn potentiële verblijfplaatsen aanwezig van meerdere zwaarder beschermde soorten. Dit betreft zowel gebouw- als boombewonende soorten. Voor sommige soorten is nader onderzoek nodig om de aan- dan wel afwezigheid aan te tonen. In andere gevallen kunnen op voorhand mitigerende maatregelen worden opgesteld die overtreding van de Flora- en faunawet voorkomen. De potentieel aanwezige soorten staan opgenomen in tabel 1 hierboven. Hieronder worden de aanbevelingen voor deze soorten en soortgroepen samengevat.

- Gierzwaluw en huismus: Nader onderzoek tijdens broedtijd, te weten april tot en met half juli.
- Vogelsoorten van categorie vijf van de lijst met jaarrond beschermde soorten: plaatsen nestkasten onder ecologische begeleiding of uitvoeren omgevingscheck.
- Vleermuizen Hoofdstraat 13 en 15: Jaarrond nader onderzoek naar gebouwbewonende soorten volgens vleermuisprotocol.
- Vleermuizen Lijnbaan 7/7a, werkzaamheden uitvoeren buiten de kwetsbare perioden en onder ecologische begeleiding:
  1. Met de werkzaamheden worden de meest kwetsbare perioden ontzien. De werkzaamheden worden in ieder geval buiten de winterperiode (indicatief 1 december - 1 maart) en buiten de kraamperiode (indicatief 15 mei - 15 juli) uitgevoerd;
  2. Bij voorkeur wordt ook de paartijd (indicatief 15 augustus - 1 oktober) van vleermuizen ontzien met de werkzaamheden;
  3. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder ecologische begeleiding;
  4. Ongeveer een week voorafgaand aan de geplande start van de werkzaamheden wordt een eenmalige controle uitgevoerd op eventueel aanwezige vleermuizen in het pand. Op basis van de uitkomst van deze controle wordt een werkwijze voor de uitvoering van de werkzaamheden opgesteld en vastgelegd in een ecologisch werkprotocol. De werkzaamheden worden vervolgens conform dit werkprotocol uitgevoerd.
- Boombewonende vleermuizen: Nader onderzoek tijdens de paar- en zomerperiode, te weten in de periode 15 augustus - 1 oktober.
- Steenmarter: Nader onderzoek rond Hoofdstraat 15, periode voorjaar tot en met herfst.
- Broedvogels: Werken buiten het broedseizoen, anders inschakelen ecologische begeleiding.
- Licht en niet beschermde soorten: Naleven zorgplicht.

9. BRONNEN EN LITERATUUR

Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur.
Vleermuisprotocol 2013, 27 maart 2013. www.gegevensautoriteitnatuur.nl en
www.netwerkgroenebureaus.nl

www.telmee.nl

www.waarneming.nl

www.drloket.nl

www.synbiosis.alterra.nl

www.ravon.nl

10. BIJLAGE I. DE FLORA- EN FAUNAWET

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Hierin is de soortbescherming vastgelegd. Hiermee is ook de verplichting ontstaan om ruimtelijke plannen aan deze wet te toetsen. De volgende wetsartikelen- en bepalingen uit deze wet zijn, in het onderhavige geval, relevant:

10.1 Algemene zorgplicht

De zorgplicht (artikel 2) houdt in dat eenieder dient te voorkomen dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen heeft voor alle in het wild levende planten en dieren. Als dat niet mogelijk is, dienen die gevolgen zoveel mogelijk beperkt of ongedaan gemaakt te worden. De zorgplicht geldt altijd en overal, zowel voor beschermde als onbeschermde soorten. Bij overtreding zijn er overigens geen sancties.

10.2 Verbodsbepalingen

- Artikel 8 verbiedt het plukken, verzamelen, afsnijden, uitsteken, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen van beschermde inheemse planten.
  - Artikel 9 tot en met 12 verbieden het doden, verontrusten, verwonden, vangen, bemachtigen of met het oog daarop opsporen van beschermde inheemse dieren, dan wel het beschadigen, vernielen, uithalen of verstoren van hun nesten, holen of andere voortplantings-, vaste rust- of verblijfsplaatsen.
- Artikel 75 biedt de mogelijkheid ontheffing aan te vragen van de verbodsbepalingen.

10.3 Omgaan met beschermde soorten

Op 23 februari 2005 is een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) omtrent artikel 75 van de Flora- en faunawet is van kracht geworden. Voor het verkrijgen van vrijstellingen. In de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet zijn beschermde soorten onderverdeeld in **drie beschermingscategorieën** (Tabellen 1,2 en 3). **Vogels** vallen hierbuiten en worden apart behandeld. Deze nieuwe indeling is bepaald door de zeldzaamheid of de mate van bedreiging van de beschermde soorten in Nederland, waarbij ook beschermde soorten van de Europese Habitatrictlijn zijn ingepast. Het betreft de volgende beschermingscategorieën ingedeeld in drie tabellen:

1. Tabel 1: Licht beschermde soorten:	vrijstelling
2. Tabel 2: Middelzwaar beschermde soorten:	gedragscode of ontheffing
3. Tabel 3: Zwaar beschermde soorten:	ontheffing

Tabel 1-soorten: Dit betreft een aantal licht beschermde, maar algemene soorten in Nederland, waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht. Voor schade aan deze soorten geldt op voorhand een *vrijstelling*, mits bij ingrepen sprake is van bestendig beheer- en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen. Als dit niet het geval is, moet er alsnog een ontheffingsaanvraag worden gedaan, waarbij getoetst wordt volgens het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort' (de lichte toets).

Tabel 2 –soorten: Beschermde soorten waarvoor niet op voorhand vrijstelling wordt verleend, maar kan worden gewerkt volgens een door de ministerie goedgekeurde *gedragscode*. De gedragscode moet vermelden hoe bij het uitvoeren van de werkzaamheden schade aan planten en dieren en hun verblijfsplaatsen wordt voorkomen of zoveel mogelijk wordt beperkt. Er moet *aantoonbaar* volgens een goedgekeurde *gedragscode* worden gewerkt om te voldoen aan de bewijslast. Dit betekent dat de werkprocessen gedocumenteerd dienen te worden.

Als er nog geen gedragscode is of niet volgens een gedragscode gewerkt wordt, moet bij overtreding van de artikelen 8 – 12 van de Flora- en faunawet alsnog een ontheffing worden aangevraagd. De toetsing die dan dient plaats te vinden, betreft een 'lichte toets'. Hierbij wordt alleen getoetst of de activiteiten de gunstige staat van instandhouding van een soort in gevaar brengen. Deze toets vereist dat er inzicht moet zijn in de betekenis van het plangebied als leefgebied voor de soort in relatie tot de omliggende

populaties. Als dit inzicht niet bestaat, dient daar onderzoek naar plaats te vinden. Dat kan betekenen dat ook onderzoek buiten het plangebied noodzakelijk is. Daarnaast moet worden voldaan aan de zorgplicht

Tabel 3-soorten: Dit betreft de meest zwaar beschermde soorten (waaronder soorten die vermeld zijn in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn). Een ontheffingsaanvraag voor eventuele schade aan deze soorten wordt getoetst via een zogenaamde 'uitgebreide toets' aan drie criteria. Voor het verkrijgen van een *ontheffing* moet aan vier criteria worden voldaan:

- 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang
- 2) er is geen alternatief voor de ingreep
- 3) de ingreep doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort
- 4) er wordt voldaan aan zorgvuldig handelen (zie paragraaf 10.5).

10.4 Vogels

Vogels zijn niet in één van deze tabellen opgenomen en worden in de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet apart behandeld. Voor vogels geldt een algemene bescherming, waarbij het verboden is vogels en hun nesten in het broedseizoen te verstoren. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. In de praktijk betekent dit dat met name het broedseizoen ontzien dient te worden, aangezien juist in deze periode sprake zal zijn van verontrusting, doden of verstoren van nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen. Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden, zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn. Bepaalde nesten waarvan meerjarig gebruik wordt gemaakt zijn jaarrond beschermd. Voor lijst van vogelsoorten waarvan het nest het gehele jaar beschermd is, zie "Aangepaste lijst jaarrond beschermde nesten" van Dienst Regelingen (28 augustus 2009).

10.5 Zorgvuldig handelen

Zorgvuldig handelen (artikelen 2b, 2c, 2d en 16 c AMvB) is gekoppeld aan de beschermde soorten waarvoor ontheffing kan worden aangevraagd en gaat een stapje verder dan de zorgplicht. Niet zorgvuldig handelen is strafbaar. Zorgvuldig handelen vereist altijd een inspanning om te overzien wat de beoogde ingreep voor gevolgen kan hebben. Een initiatiefnemer moet altijd vooraf inventariseren welke beschermde (niet vrijgestelde) soorten aanwezig zijn in een gebied waar een ingreep wordt gepland. Ook moet de initiatiefnemer in redelijkheid alles doen of juist laten om te voorkomen, of zoveel mogelijk beperken, dat de artikelen 8 – 12 van de Flora- en faunawet worden overtreden. Een belangrijke eerste stap daartoe is bijvoorbeeld een juiste planning van de werkzaamheden, om te voorkomen dat dieren in de voortplantingstijd verstoord worden.

11. BIJLAGE II. OVERZICHT VAN DE OBJECTEN

